

Катерина Лобузінa,

д-р наук із соціальних комунікацій, директор Інституту інформаційних технологій
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Світлана Галицька,

науковий співробітник Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Наталія Орєшина,

молодший науковий співробітник Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Адаптація лінгвістичних засобів наукової бібліотеки до вимог інтернет-середовища та міжнародних стандартів

У публікації розглянуто питання удосконалення лінгвістичних засобів наукової бібліотеки на прикладі Рубрикатора Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. Наголошується на важливості формування електронного алфавітно-предметного покажчика до бібліотечної класифікації, що дає змогу реалізувати предметний доступ до ресурсів бібліотечного фонду через онлайн-інтерфейс електронного каталогу. Розкриваються підходи адаптації власної класифікаційної системи наукової бібліотеки до Універсальної десяткової системи (УДК).

Ключові слова: Рубрикатор Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, електронний каталог, алфавітно-предметний покажчик, індекси УДК, предметний пошук.

Наукова бібліотека – один з основних соціальних інститутів, призначений для накопичення, опрацювання і зберігання документних ресурсів, а також для забезпечення широкого доступу до наукової інформації, від якої сьогодні залежать усі важливі напрями людської діяльності. Своєю інформаційно-комунікаційною діяльністю вона активно впливає на розвиток інформаційного суспільства, є підґрунтям для формування єдиної національної інформаційної системи. Тому дослідна робота в галузі модернізації бібліотечних технологічних процесів, удосконалення методики наукового опрацювання документів і техніки організації бібліотечного інформаційного ресурсу, зокрема розвитку технології тематичного пошуку, виступає одним з визначальних пріоритетів наукової бібліотеки. З огляду на те, що одним із головних завдань сучасної наукової бібліотеки є популяризація та поширення інформації про науковий доробок вчених, особливо гостро постають питання інтеграції електронних бібліотечних ресурсів в глобальне інтернет-середовище, їх взаємоузгодження з міжнародними та міждержавними стандартами. 2017 р. Кабінетом Міністрів України ухвалено постанову «Про припинення використання Бібліотечно-бібліографічної класифікації та впровадження Універсальної десяткової класифікації» [6]. Вона вимагає від бібліотек вжиття заходів щодо адаптації власної системи організації знань у бібліотечному фонді до Універсальної десяткової класифікації, яка

є на сьогодні міжнародним стандартом бібліотечної класифікації.

Як свідчить попередній досвід бібліотек світу, питання адаптації тематичного пошукового апарату до міжнародних вимог вирішувалися різними способами. Так, Латвійська національна бібліотека у 2000 р. ухвалила рішення: паралельно використовувати для систематизації бібліотечних документів Предметні рубрики Бібліотеки Конгресу США (The Library of Congress Subject Headings, LCSH) та індекси УДК [12]. У Бібліотеці Конгресу США (Library of Congress, LOC) у зв'язку зі стрімким розвитком цифрових технологій і пошукових можливостей Google також виникали певні сумніви щодо необхідності подальшого використання власної класифікаційної системи, у т. ч. для предметної розстановки фонду. Однак, робоча група, яка досліджувала це питання у 2006 р., дійшла висновку, що недоцільно відмовлятися від традиційного класифікаційного інструментарію, у т. ч. у читальних залах і підсобних фондах, бо це порушить безперервність упорядкування знань, призведе до ускладнень в управлінні розвитком бібліотечного фонду та пошуку документів для користувачів бібліотеки [13]. Крім того, на відміну від традиційних карткових каталогів, кожен бібліографічний запис у MARC-форматі може містити довільну кількість класифікаційних індексів різних систем, що дає змогу організувати пошук за будь-якою із них відповідно до поточних потреб як

бібліотечної технології, так і користувачів електронних бібліотечно-інформаційних ресурсів. Наприклад, Бібліотека Конгресу паралельно використовує для систематизації документного потоку власну систему Класифікації Бібліотеки Конгресу США, Предметні рубрики Бібліотеки Конгресу США та Десяткову класифікацію Дьюї (ДКД).

У Національній бібліотеці України імені В. І. Вернадського (НБУВ) дійшли думки про те, що на сьогодні бібліотека не може відмовитися від власної класифікаційної системи (Рубрикатор НБУВ), бо вона використовується у багатьох технологічних ланках: за нею фізично розташовані документи у підручних фондах спеціалізованих відділів НБУВ, вона використовується для тематичного розподілу нових надходжень, її застосовують для рубрикації реферативного журналу «Джерело» та загальнонаціональної бази даних «Україніка наукова», на її основі реалізується тематичний доступ до онлайн-вих електронних бібліотечно-інформаційних ресурсів НБУВ. Тому на час адаптації тематичного пошукового апарату НБУВ до сучасних реалій запроваджено паралельну систематизацію документів за Рубрикатором НБУВ та УДК, з відповідним внесенням індексів обох класифікацій до записів електронного каталогу. Для полегшення процесу переходу на нову класифікаційну систему систематизатори укладають таблиці відповідності для скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ та тематичних рубрик УДК. Найоптимальнішим варіантом виявилось встановлення відповідності між термінами алфавітно-предметного покажчика та індексами УДК. Упровадження цих заходів у майбутньому створить передумови для приведення бібліографічних записів каталогів НБУВ до міжнародних стандартів (у частині предметного доступу), дасть змогу реалізувати на порталі НБУВ пошук в електронному каталозі та інших електронних інформаційних ресурсах через Універсальну десяткову класифікацію.

Ефективність використання інформаційного потенціалу бібліотеки значною мірою залежить від якісного рівня лінгвістичного забезпечення, одного з основних компонентів інтелектуального інструментарію інформаційної системи, без якого забезпечення високого рівня представлення, опрацювання та розкриття накопичених знань у системі наукової комунікації є неможливим [2]. Сукупність пошукових засобів автоматизованої бібліотечно-інформаційної системи надає користувачу можливість інтелектуального доступу до документних масивів бібліотеки. Це вимагає постійного розвитку і удосконалення інформаційно-пошукових мов,

зокрема, їх методичного апарата, рівень якого визначає якість аналітико-синтетичного опрацювання документів, а також релевантність результатів тематичного пошуку, їх повноту і точність.

НБУВ для наукового опрацювання документів застосовує Рубрикатор НБУВ – робочі таблиці класифікації, які відображають особливості структури та ступінь деталізації систематичного каталогу бібліотеки. Рубрикатор НБУВ є ієрархічною інформаційно-пошуковою мовою класифікаційного типу, за допомогою якого «автоматично отримуються всі необхідні засоби досконалого тематичного пошуку: гнучкий довідковий апарат спеціаліста та зручний розвинутий інтерфейс користувача» [2, с. 104].

Для спеціалізованих відділів НБУВ, а також для наукових бібліотек з невеликими фондами спеціалісти відділу наукового опрацювання документів НБУВ розробили скорочений варіант Рубрикатора НБУВ, який охоплює усі розділи знань і налічує близько 2300 рубрик (основні рубрики розділів) [7, 8].

2015 р. відділами комплексного опрацювання документів та інформаційно-комунікаційних технологій НБУВ розпочато роботу з розроблення бази даних «Рубрикатор НБУВ. Скорочений варіант» з метою оптимізації процесу систематизації документів, організації та ведення систематичного каталогу. Для користувачів ця база, на наше переконання, стане ефективним засобом навігації в масивах інформаційних ресурсів, зокрема, для тематичного пошуку за допомогою класифікаційної ієрархії та алфавітно-предметного покажчика (АПП).

Новим для електронного каталогу НБУВ є наявність у базі даних «Рубрикатор НБУВ. Скорочений варіант» полів «Індекс УДК» і «Рубрика УДК». Передбачено можливість внесення індексів УДК до рубрик і термінів АПП Рубрикатора НБУВ. Таким чином, забезпечується взаємозв'язок між різними класифікаційними системами, адже практика бібліографічної та науково-інформаційної діяльності наполегливо вимагає переходу від однієї мови до іншої, використання індексів і рубрикаційних заголовків одних систем у межах інших систем з іншими мовами [1, с. 19].

Крім того, фахівці відділу комплексного опрацювання документів НБУВ застосовують УДК під час систематизації статей для збірника «Наукові праці НБУВ», «Бібліотечного вісника» тощо, використовують індекси УДК, надані друкованим виданням і статтям реферативного журналу «Джерело», для прийняття і контролю правильності класифікаційного рішення у складних випадках систе-

матизації, користуються таблицями УДК у процесі розроблення та удосконалення розділів Рубрикатора НБУВ для відкриття нових рубрик у зв'язку з появою нових наукових досягнень, тем, технологій, для віднайдення в основному класифікаційному ряді місця для нового поняття тощо.

Визначення взаємозв'язку між різними штучними інформаційно-пошуковими мовами, які є неузгодженими між собою системами тематичного опису знань, тобто знаходження еквівалентності або значного співпадіння змісту певних рубрик, – це результат інтелектуального аналізу відповідності змістового наповнення рубрик. Таким чином, створюється узагальнена класифікаційна система, де на загальних принципах інтегровано окремі інформаційно-пошукові мови і яка є основою ефективної навігації по інформаційних ресурсах [1, с. 319].

Варто зазначити, що Книжкова палата України підготувала і видала 2010 р. Таблицю відповідності скорочених варіантів УДК і ББК [9], яка містить понад 800 основних класифікаційних рубрик УДК і ББК. Таблиця «служить для пошуку правильних рішень у виборі індексів УДК і ББК, ... підказує користувачам, який індекс потрібно обрати для точного відображення теми (поняття) як в УДК, так і у ББК, і не перекодує індекси з однієї системи в іншу, а лише вказує місце теми (поняття) в обох класифікаціях» [5, с. 20]. Однак для наукової бібліотеки обсягу цієї таблиці недостатньо.

Визначення змістової відповідності між рубриками Рубрикатора НБУВ і УДК є актуальним з точки зору адаптації інформаційно-пошукової мови бібліотеки до міжнародних вимог. Тому індекси УДК, наведені в рубриці, формуються не за формальним принципом, а є повноцінним компонентом її методичного апарата, який поєднує розвинуту методику аналітико-синтетичного опрацювання документів з усім арсеналом можливих засобів тематичного пошуку інформації за будь-якими критеріями та ознаками.

Так, для рубрики «П212 Зернові культури» знайдено семантичний еквівалент у таблицях УДК: «633.1 Хлібні злаки. Зернові культури». Також знайдено відповідні рубрики УДК для понять, охоплених рубрикою скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ і використаних як терміни АПУ:

Гречка – 633.12 Гречка. *Fagopyrum*
Кукурудза – 633.15 Маїс. *Кукурудза. Zea mays.*
Кукурудза цукрова
Овес – 633.13 Овес посівний. *Avena sativa*
Просо – 633.17 Просо. *Sorghum*

Пшениця – 633.11 Пшениця. *Triticum*
Рис – 633.18 Рис. *Oryza*
Жито – 633.14 Жито. *Secale cereale*
Сорго – 633.17 Просо. *Sorghum. Sorghums*
Тритикале – 633.19 Інші злакові і зернові культури
Ячмінь – 633.16 Ячмінь. *Hordeum sativum*

Індексу скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ можуть відповідати декілька індексів УДК, тому що питання, які концентруються під певною рубрикою Рубрикатора НБУВ, можуть розглядатися у різних рубриках і навіть розділах таблиць УДК. Наприклад, рубрика «П47 Хвороби рослин та боротьба з ними (фітопатологія)» охоплює питання вивчення окремих груп і видів хвороб рослин, боротьби з ними, захисту рослин від хвороб (у т. ч. захисту лісу). Ті самі питання розглядаються у рубриках таких розділів УДК, як «581 Загальна ботаніка» і «63 Сільське господарство. Лісове господарство. Землеробство. Тваринництво. Польовання. Мисливство. Рибне господарство»:

Рубрикатор НБУВ:
П47 Хвороби рослин та боротьба з ними
УДК:
630*44 Фітопатологія. Вірусні хвороби
632 Хвороби рослин. Шкідники рослин. Захист рослин
581.2 Хвороби рослин. Патологія рослин. Фітопатологія

Стовідсоткову відповідність між рубриками двох різних класифікаційних схем знайти неможливо, що пов'язано з використанням різних ознак, за якими здійснюється ділення певних розділів або класів. Тому в складних випадках, коли еквівалент рубрики Рубрикатора НБУВ в таблицях УДК відсутній, використовують клас вищого рівня ієрархії:

Рубрикатор НБУВ:
П.н6 Техніка безпеки при виконанні сільсько-господарських робіт
УДК:
631 Загальні питання сільського господарства

Відмінності структури скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ від структури УДК, кожна з яких побудована за власними правилами, методикою і логічними принципами наукової класифікації, можна розглянути на прикладі розділу «Л8/9 Харчові ви-

робництва», котрий містить робочі таблиці класифікації з виробництва, зберігання і використання усіх харчових продуктів. В УДК йому відповідає розділ «664 Харчова промисловість загалом. Виробництво і консервування харчових продуктів» (підпорядковується розділу «66 Хімічна технологія. Хімічна промисловість і споріднені галузі»). Він розглядає питання цукрового, хлібопекарського, борошномельного виробництва, виробництва харчових масел і жирів, харчових концентратів, консервування харчових продуктів. Але питання бродильних виробництв, виробництва безалкогольних напоїв, мікробіологічної промисловості тощо, а також низка загальних питань харчової промисловості віднесено до розділу «663 Промислова мікробіологія. Промислова мікологія. Бродильне виробництво, промисловість ферментів. Виробництво напоїв. Виробництво спиртних напоїв». Крім того, питання виробництва м'яса і м'ясопродуктів, риби та рибних продуктів, птахопродуктів (крім консервування), молока і молочних продуктів збираються у розділі «637 Продукти тваринництва і мисливства», підпорядкованому розділу «63 Сільське господарство. Лісове господарство. Землеробство. Тваринництво. Полювання. Мисливство. Рибне господарство».

Детальний аналіз змістового наповнення кожної рубрики розділів скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ дає змогу виявити дрібніші розбіжності зі структурою УДК. Результат цього аналізу фіксується за допомогою індексування термінів АПП за УДК. Таким чином налагоджуються змістові зв'язки повної або часткової відповідності між рубриками різних класифікаційних схем, встановлюється співвідношення структур класифікації на понятійному рівні з урахуванням аспектів висвітлення тем, предметів, явищ.

Для занесення індексів УДК у базу даних відкрито спеціальні поля (рисунок). Зрозуміло, що індекси УДК, які відповідають термінам АПП, тобто конкретним поняттям, більш детальні порівняно з індексом (або індексами) УДК, визначеним для рубрики загалом.

Комплекс індексів, введених до певної рубрики скороченого варіанта Рубрикатора НБУВ, є засобом розкриття її наукового змісту, тематичного охоплення за допомогою УДК. Незалежні класифікатори зіставлені у спільній схемі з використанням стандартизованих методів вираження семантичних зв'язків понять [7, с. 316]. Використання різних класифікаційних систем створює додаткові умови для реалізації ефективного тематичного пошуку в електронному каталозі бібліотеки.

Назва елемента	№	Значення
АПУ	1	*АБотаника -- лісових порід *1630*12*2Біологія рослин*3581.4*3Загальна ботаніка
	2	*ААнатомія -- лісових порід*1630*12*2Біологія рослин*3581.4*4Морфологія рослин. Анатомія рослин
	3	*АГеографія -- лісових порід*1630*11*3*2Розташування. Лісова топографія*3581.9*4Геоботаніка. Географія
	4	*АДендрологія *1630*16*2Ботаніка рослин*3582.09*4Класифікація за розміром і формою
	5	*АЛіс *1630*2Лісове господарство. Лісництво
	6	*АЛісове господарство *1630*2Лісове господарство. Лісництво
	7	*АЛісоводарські науки *1630*2Лісове господарство. Лісництво
	8	*АМорфологія -- лісових порід*1630*12*2Біологія рослин*3581.4*4Морфологія рослин. Анатомія...
	9	*АФізіологія -- лісових культур *1630*12*2Біологія рослин*3581.1*4Фізіологія рослин
Індекс УДК	1	630*2Лісове господарство. Лісництво
Класифікаційний індекс, заголовок рубрики		*АПЗ*Лісове господарство. Лісоводарські науки

Додаткові заголовки (Також див. за цим)	
Значення: "АПУ"	Значення
Поділок	Морфологія -- лісових порід
Заголовок	Морфологія -- лісових порід
Підзаголовок	
УДК 1	630*12
Інші варіанти заголовка рубрики (Синоніми)	УДК Рубрика 1
Заголовки іншою мовою	УДК 2
Заголовки - власні назви	УДК Рубрика 2
Зв'язані заголовки (Див. також...)	
Примітка про застосування заголовка	
Текстова примітка "Див. також"	
Методична вказівка (Інструктивна грама)	
Загальна примітка каталогіватора	

Внесення індексу УДК до терміна АПП

Використання термінів АПП та індексів УДК як пошукових елементів підвищує технологічний рівень комплексного пошукового апарата електронного каталогу наукової бібліотеки, який поєднує різні лінгвістичні засоби багатогранного інтелектуального пошуку.

Робота з удосконалення методичного апарата електронного каталогу НБУВ, зокрема бази даних «Рубрикатор НБУВ. Скорочений варіант», триває. Цей проблемний та трудомісткий процес, спрямований на підвищення ефективності функціонування інформаційно-пошукової системи бібліотеки, є одним з головних напрямів удосконалення Рубрикатора НБУВ – ієрархічної інформаційно-пошукової мови класифікаційного типу, яка виступає основою орієнтування в системі понять будь-якої галузі знань та інформаційно-бібліотечного забезпечення наукової роботи, виробництва і освіти. Удосконалення методичних підходів формування лінгвістичних засобів електронного каталогу НБУВ створює підґрунтя для трансформування традиційної технології в інноваційну, автоматизовану, спроможну забезпечити належний рівень систематизації документів, від якого залежить повнота, точність інформаційного пошуку, можливість оперування інформацією, і, врешті решт, ефективність, повнота та оперативність інформаційного обслуговування користувачів бібліотеки.

Список використаних джерел

1. *Гилларевский Р. С.* Рубрикатор как инструмент информационной навигации / Р. С. Гилларевский, А. В. Шапкин, В. Н. Белоозеров. – СПб. : Профессия, 2008. – 352 с.
2. *Лобузін К.* Бібліотечні класифікації в сучасних інформаційних сервісах : монографія / НАН України; НБУВ. – Київ, 2010. – 132 с.

3. Лобузiна К. Електронний каталог НБУВ: проблеми адаптацiї до умов сучасного iнформацiйного середовища / К. Лобузiна, А. Ключок // Бiбл. вiсник. – 2011. – № 4. – С. 3–10.
4. Лобузiна К. В. Сучаснi пiдходи до iнтеграцiї електронних бiблiотечних iнформацiйних ресурсiв // Вiсн. Кн. палати. – 2012. – № 12. – С. 24–28.
5. Набхан Ю. Унiверсальна десяткова класифiкацiя в системi соцiальних комунiкацiй: пiдсумки роботи Книжкової палати України за 2010 рiк // Вiсн. Кн. палати. – 2011. – № 3. – С. 18–22.
6. Про припинення використання Бiблiотечно-бiблiографiчної класифiкацiї та впровадження Унiверсальної десяткової класифiкацiї : постанова Кабiнету Міністрiв України (вiд 22 березня 2017 р. № 177). URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=249842722> (дата звернення : 17.05.2017).
7. Рубрикатор НБУВ. Скорочений варiант / К. В. Лобузiна, С. В. Галицька, Н. Я. Зайченко, Т. С. Медвiдь, Н. В. Орешина, I. П. Перенесiєнко, О. Г. Сандул ; вiдп. ред. К. В. Лобузiна ; НАН України, Нац. б-ка України iм. В. I. Вернадського. – Київ, 2016. – 570 с. – (Рубрикатор Нацiональної бiблiотеки України iменi В. I. Вернадського).
8. Рубрикатор НБУВ. Скорочений варiант [Електронний ресурс] / К. В. Лобузiна, С. В. Галицька, Н. Я. Зайченко, Т. С. Медвiдь, Н. В. Орешина, I. П. Перенесiєнко, О. Г. Сандул ; вiдп. ред. К. В. Лобузiна ; НАН України, Нац. б-ка України iм. В. I. Вернадського. – Київ, 2016. – 570 с. – (Рубрикатор Нацiональної бiблiотеки України iменi В. I. Вернадського). URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/E_LIB/EIF0000074/ (дата звернення: 17.05.2017).
9. Таблиця вiдповiдностi скорочених варiантiв УДК i ББК : зi змiнами та допов. до УДК станом на 2008 рiк, ББК – на 1997 рiк / Держ. наук. установа «Кн. палата України iм. Iвана Федорова» ; [уклад. : М. Й. Ахвердова та iн.]. – Київ, 2010. – 40 с.
10. Унiверсальна десяткова класифiкацiя (УДК). Основна таблиця. 6 Прикладнi науки. Медицина. Технiка: основнi дiлення. 63/65 Сiльське, лiсове, рибне та мисливське господарство. Комунально-побутове господарство. Органiзацiя виробництва, торгiвлi, транспорту, зв'язку, полiграфiї. Бухгалтерiя. Рекламa / Держ. наук. установа «Кн. палата України iм. Iвана Федорова» ; [пiдгот. : М. Й. Ахвердова та iн.]. – 2-ге вид., випр. i допов. – Київ, 2011. – 152 с.
11. Унiверсальна десяткова класифiкацiя (УДК). Основна таблиця. 6 Прикладнi науки. Медицина. Технiка: основнi дiлення. 66/69 Хiмiчна технологiя. Хiмiчна промисловiсть. Рiзнi галузi промисловостi та ремесла. Будiвельна промисловiсть / Держ. наук. установа «Кн. палата України iм. Iвана Федорова» ; [пер. з англ., пiдгот. : М. Й. Ахвердова та iн.]. – 2-ге вид., випр. i допов. – Київ, 2011. – 264 с.
12. Stürmane A. Subject Metadata Development for Digital Resources in Latvia / A. Stürmane, E. Eglite, M. Jankevica-Balode // Cataloging and classification quarterly. – 2014. – № 1. – P. 20–31.
13. What is Going on at the Library of Congress? [Electronic resource] / Prepared for AFSCME 2910 by Thomas Mann, Reference Librarian in the Library of Congress Main Reading Room. URL: <http://www.guild2910.org/AFSCMEWhatIsGoingOn.pdf> (last access: 17.05.2017)].
2. Lobuzina, K. (2010). *Bibliotechni klasyfikatsii v suchasnykh informatsiynkhykh servisakh* [Library classification of modern information services]. Kyiv: Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho [in Ukrainian].
3. Lobuzina, K., Klochok, A. (2011). *Elektronnyi katalog Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho: problemy adaptatsii do umov suchasnoho informatsiinoho seredovyschcha* [The electronic catalog Vernadsky National Library: Problems of adaptation to the modern information environment]. *Biblioteknyi Visnyk*, 4, pp. 3–10 [in Ukrainian].
4. Lobuzina, K. V. (2012). *Suchasni pidkhody do intehtratsii elektronnykh biblioteknykh informatsiynkhykh resursiv* [Current approaches to the integration of electronic library information resources]. *Visnyk Knyzhkovoї Palaty*, 12, pp. 24–28 [in Ukrainian].
5. Nabkhan, Yu. (2011). *Universalna desiatkova klasyfikatsiia v systemi sotsialnykh komunikatsii: pidsumky roboty knyzhkovoї palaty Ukrainy za 2010 rik* [Universal Decimal Classification system of social communication: Results of the Book Chamber of Ukraine for 2010]. *Visnyk Knyzhkovoї Palaty*, 3, pp. 18–22 [in Ukrainian].
6. (2017). *Pro pryypynennia vykorystannia Bibliotekno-bibliografichnoi klasyfikatsii ta vprovadzhennia universalnoi desiatkovoї klasyfikatsii: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy* (v id 22 bereznia 2017 roku № 177) [Stop using bibliographic classification and implementation of the Universal Decimal Classification: Cabinet of Ministers of Ukraine (on 22 March 2017 r. Number 177)]. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/ru/cardnpd?docid=249842722> [in Ukrainian].
7. Lobuzina, K. V., Halytska, S. V., Zaichenko, N. Ya., Medvid, T. S., Orieshyna, N. V., Perenesiienko, I. P., Sandul, O. H. (2016). *Rubrikator Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho. Skorochenyi variant* [The Rubricator of the Vernadsky National Library of Ukraine. Short version] (K. V. Lobuzina, Ed.). Kyiv: Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho [in Ukrainian].
8. Lobuzina, K. V., Halytska, S. V., Zaichenko, N. Ya., Medvid, T. S., Orieshyna N. V., Perenesiienko, I. P., Sandul, O. H. (2016). *Rubrikator Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho. Skorochenyi variant* [The Rubricator of The Vernadsky National Library of Ukraine. Short version] (K. V. Lobuzina, ed.). Kyiv: Natsionalna biblioteka Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho [in Ukrainian]. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/E_LIB/EIF0000074/
9. (2010). *Tablytsia v idповiдностi скорочених варіантів УДК i ББК: зi змінami та доповненнями до УДК станом на 2008 рік, ББК – на 1997 рік* [Table accordance shortened version of UDC and LBC, with amendments to the UDC as of 2008, LBC – for 1997] (M. Y. Akhverdova et al, comps.). Kyiv: Knyzhkova palata Ukrainy [in Ukrainian].
10. (2011). *Universalna desiatkova klasyfikatsiia (UDK). Osnovna tablytsia. 6 Prykladni nauky. Medytsyna. Tekhnika: osnovni dilennia. 63/65 Silske, lisove, rybne ta myslyvske hospodarstvo. Komunalno-pobutove hospodarstvo. Orhanizatsiia vyrobnytstva, torhivli, transportu, zviazku, polihrafii. Bukhhalterii. Reklama* [Universal Decimal Classification (UDC). The main table. 6 Applied sciences. Medicine. Technology: Major division. 63/65 Agriculture, forestry, fishing and hunting. Communal economy. Company production, trade, transport, communications and printing. Accounting. Advertising] (M. Y. Akhverdova et al, comps., 2nd). Kyiv: Knyzhkova palata Ukrainy [in Ukrainian].
11. (2011). *Universalna desiatkova klasyfikatsiia (UDK). Osnovna tablytsia. 6 Prykladni nauky. Medytsyna. Tekhnika: osnovni dilennia. 66/69 Khimichna tekhnologiia. Khimichna promyslovist. Rizni haluzi promyslovosti ta remesla. Budivelna promyslovist.* [Universal Decimal Classification (UDC). The main

References

1. Gilarevskii, R. S., Shapkin, A. V., Beloozerov, V. N. (2008). *Rubrikator kak instrument informatcionnoi navigatsii* [Rubricator as an information navigation tool]. St. Petersburg: Professia [in Russian].

table. 6 Applied sciences. Medicine. Technology: Major division. 66/69 Chemical Technology. Chemical Industry. Various industries and crafts. Construction industry] (M. Y. Akhverdova et al, comps., 2nd). Kyiv: Knyzhkova palata Ukrainy [in Ukrainian].

12. Stürmane, A., Eglite, E., Jankevica-Balode, M. (2014) Subject Metadata Development for Digital Resources in Latvia. *Cataloging and classification quarterly*, 1.

13. What is Going on at the Library of Congress? Prepared for AFSCME 2910 by Thomas Mann, Reference Librarian in the Library of Congress Main Reading Room. URL: <http://www.guild2910.org/AFSCMEWhatIsGoingOn.pdf> (last access: 17.05.2017)].

Стаття надійшла до редакції 29.05.2017 р.

Kateryna Lobuzina,

Doctor of Science in Social Communications, Head of Institut of Information Technologies, Vernadsky National Library of Ukraine

Svitlana Halytska,

Researcher, Department of integrated processing of documents, Vernadsky National Library of Ukraine

Nataliia Orieshyna,

Junior Researcher, Department of integrated processing of documents, Vernadsky National Library of Ukraine

ADAPTATION OF THE LINGUISTIC RESOURCES OF THE SCIENTIFIC LIBRARY TO THE REQUIREMENTS OF THE INTERNET ENVIRONMENT AND INTERNATIONAL STANDARDS

The publication considers issues of improving the linguistic resources of the scientific library on the example of VNLU (The Vernadsky National Library of Ukraine). The importance of the formation of an alphabetical index to the library classification allowing to realize subject access to the resources of the library collection through the online interface of the electronic catalog of the VNLU is noted. The approaches of adaptation of the own classification system of the scientific library to the Universal Decimal System (UDC) are considered.

К е y o r d s: The Rubricator of the Vernadsky National Library of Ukraine, electronic catalog, alphabetically-index, index UDC, subject search.